

REGULAMIN SĘDZIOWSKI POLSKIEGO ZAWIĄZKU TAEKWONDO OLIMPIJSKIEGO

§ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE, TRYB POWOŁANIA

1. Do wypełniania zadań statutowych w zakresie oceny przebiegu rywalizacji sportowej zgodnie z Regulaminem Sportowym oraz do organizacji pracy sędziów, ich szkolenia i nadzoru nad jakością ich pracy Zarząd powołuje Sędziego Głównego Polskiego Związku Taekwondo Olimpijskiego (zwanego w dalszej części Regulaminu Sędzią Głównym Związku - SGZ) oraz Kolegium Sędziów PZTO (zwane dalej KS).
2. Zadania i kompetencje określa Zarząd PZTO oraz niniejszy zatwierdzony przez Zarząd regulamin
3. Zarząd PZTO ma prawo odwołać SGZ w przypadku stwierdzenia niewłaściwego wypełniania przez niego zadań, do realizacji których został powołany.
4. W miejsce odwołanego SGZ Zarząd ma prawo powołać nowego SGZ.
5. Koszty działalności SGZ oraz KS pokrywane są ze środków Związku.

§ 2

ZADANIA SĘDZIEGO GŁÓWNEGO ZWIĄZKU

1. Ścisła współpraca z Zarządem lub Członkiem Zarządu odpowiedzialnym za sprawy sędziowskie.
2. Przedstawienie do akceptacji Zarządu:
  - a) składu Kolegium Sędziów PZTO;
  - b) roczny plan działania wraz z preliminarzem wydatków, oraz sprawozdania z rocznej działalności;
  - c) poprawek do regulaminu sędziowskiego;
  - d) komisji egzaminacyjnej nadającej uprawnienia sędziowskie;
  - e) listy sędziów do prowadzenia szkoleń;
  - f) terminów doszkożeń w zakresie zmiany przepisów, oraz terminów egzaminów;
  - g) wniosku o przyznanie licencji lub wstrzymanie licencji;
  - h) kandydatów na sędziów międzynarodowych, oraz na szkolenia, staże i praktyki zagraniczne.Ponadto:
  - a) powołanie zespołów sędziowskich oceniających rywalizację sportową zgodnie z regulaminem sportowym;
  - b) praca nad jakością i wysokim poziomem sędziowania;
  - c) dbanie o przestrzeganie regulaminów PZTO i regulaminu Sędziowskiego PZTO;
  - d) nadzór nad szkoleniem i podnoszeniem kwalifikacji przez sędziów;
  - e) promocja polskich sędziów na zawodach zagranicznych.

§ 3

KOLEGIUM SĘDZIÓW

1. Członkami KS mogą być jedynie licencjonowani sędziowie PZTO.
2. Kolegium Sędziów składa się z przedstawicieli okręgowych związków taekwondo olimpijskiego (OZTO) powołanych przez SGZ w uzgodnieniu z Prezesem danego OZTO (z zastrzeżeniem tylko jednego kandydata z danego okręgu). W przypadku braku OZTO w województwie przedstawiciela typuje SGZ.
3. Kolegium Sędziów pełni rolę doradczą i opiniotwórczą dla SGZ i Zarządu PZTO .
4. Posiedzenia KS zwołuje SGZ zgodnie z zatwierdzonym planem pracy, nie rzadziej jednak niż raz w roku.
5. Za udział w posiedzeniach Członkom KS przysługuje dieta oraz zwrot kosztów podróży.

§ 4

PRAWA I OBOWIĄZKI SĘDZIEGO

1. Sędziego powinna cechować bezstronność i odpowiedzialność za wydane orzeczenia zgodnie z regulaminem sportowym PZTO.
2. Sędzia powinien swoim zachowaniem i postawą przyczyniać się do popularyzacji oraz podnoszenia rangi taekwondo olimpijskiego w Polsce i w świecie.
3. Sędziowie mają prawo do:
  - a) zapewnienia przez PZTO właściwego systemu szkolenia i podnoszenia kwalifikacji,
  - b) zapewnienia właściwych warunków pracy przez organizatora zawodów,
  - c) pomocy i ochrony ze strony organizatora (gospodarza) zawodów, w czasie pełnienia funkcji sędziowskich jak i bezpośrednio po zawodach,
  - d) zwrotu kosztów i ryczału zgodnie z niniejszym regulaminem.
4. Sędziowie mają obowiązek:

- a) posiadania ubezpieczenia od następstw nieszczęśliwych wypadków;
- b) obiektywnie oceniać rywalizację sportową zgodnie z przepisami rozgrywania zawodów;
- c) podporządkować się regulaminom i zarządzeniom Zarządu PZTO oraz SGZ
- d) występować w obowiązującym stroju sędziowskim w czasie pełnienia funkcji sędziego;
- e) przedstawienie swojej legitymacji Sędziemu Głównemu zawodów po ich zakończeniu, celem potwierdzenia pełnionej funkcji;
- f) pozostawać do dyspozycji Sędziego Głównego zawodów w zakresie pełnienia obowiązków podczas ich trwania;
- g) udziału w zebraniach, seminariach oraz szkoleniach organizowanych przez PZTO;
- h) w czasie trwania delegacji i podczas pełnienia funkcji sędziowskich postawa etycznie-moralna sędziego nie może budzić zastrzeżeń.

§ 5

STRÓJ SĘDZIOWSKI

Obowiązujący strój sędziowski składa się z białej koszuli, granatowego krawatu, białego sportowego obuwia, granatowej marynarki, szarych spodni, identyfikatora (licencji sędziowskiej).

§ 6

KLASY SĘDZIOWSKIE

1. Określa się następujące klasy sędziów:
  - a) sędzia kandydat,
  - b) sędzia okręgowy,
  - c) sędzia związkowy,
  - d) sędzia międzynarodowy,
  - e) sędzia obserwator.
2. Szczegółowe postanowienia dotyczące poszczególnych klas sędziowskich:
  - a) sędzia kandydat:
    - decyzję o przyznaniu klasy sędziego kandydata podejmuje SGZ po uczestnictwie zainteresowanego w kursie dla sędziów kandydatów i pozytywnym zaliczeniu egzaminu na sędziego kandydata.
    - warunki, które musi spełnić osoba składająca wniosek o dopuszczenie do kursu dla sędziów kandydatów:
      - ukończony wiek 21 lat,
      - minimum trzy letni staż w dyscyplinie;
  - b) sędzia okręgowy:
    - decyzję o przyznaniu klasy sędziego okręgowego podejmuje SGZ na wniosek zainteresowanego, po spełnieniu przez niego następujących warunków:
      - staż min. 1 rok w klasie sędziego kandydata dla posiadacza min. 1 DAN, lub 2 lata w pozostałych przypadkach.
      - sędziowanie min. 4. turniejów w roku potwierdzonych w legitymacji sędziowskiej
      - udział w doszkoleniu prowadzonym przez okręgowy lub PZTO, zakończony zaliczeniem egzaminu przed komisją egzaminacyjną,
  - c) sędzia związkowy:
    - decyzję o przyznaniu klasy sędziego związkowego podejmuje SGZ, po spełnieniu przez sędziego okręgowego następujących warunków:
      - staż min. 2 lata w klasie sędziego okręgowego dla posiadacza min. 1 DAN, lub 3 lata w pozostałych przypadkach,
      - sędziowanie min. 5. ogólnopolskich zawodów w roku potwierdzonych w legitymacji sędziowskiej,
      - udział w doszkoleniu prowadzonym przez PZTO,
      - zdanie egzaminu kwalifikacyjnego przed komisją egzaminacyjną,
  - d) sędzia międzynarodowy:
    - otrzymuje tytuł po spełnieniu przez niego kryteriów przewidzianych przez WTF dla kandydatów na sędziów międzynarodowych i zdaniu egzaminu na kursie Światowej Federacji Taekwondo (WTF) lub Europejskiej Unii Taekwondo (ETU).
    - Zasady finansowania uczestnictwa w kursach na sędziów międzynarodowych i doszkoleniach określa Zarząd PZTO.
  - e) sędzia obserwator
    - minimum 1 dan,

- pięcioletni staż w charakterze sędziego związkowego,
- udział w szkoleniu prowadzonym przez PZTO,
- wiek minimum 40 lat.

§ 7

NADAWANIE, PRZEDŁUŻANIE I POZBAWIANIE LICENCJI SĘDZIEGO

1. Licencjonowanym sędzią PZTO może być osoba, który spełnia warunki określone *Ustawą o Sporcie Kwalifikowanym* z dnia 29 lipca 2005 r., i aktualnych rozporządzenia Ministerstwa Sportu
2. Licencja sędziego przyznawana jest na wniosek zainteresowanego do PZTO.
3. Licencja wydawana jest na okres jednego roku.
4. Sędziowie nie posiadający licencji na dany rok nie mają prawa sędziowania zawodów w tym roku kalendarzowym.
5. Sędzia Główny Związku lub Zarząd może pozbawić licencji na okres do roku w razie:
  - a) utraty lub ograniczenia zdolności do czynności prawnych albo utraty praw publicznych lub ograniczenia korzystania z tych praw, stwierdzonych prawomocnym orzeczeniem sądowym,
  - b) utraty zdrowia uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków sędziego sportowego, potwierdzonej zaświadczeniem wydanym przez lekarza,
  - c) popełnienia przez sędziego sportowego czynów zagrożonych w regulaminie dyscyplinarnym PZTO karą dyskwalifikacji w najwyższym wymiarze lub karą skreślenia z listy sędziów sportowych,
  - d) nieprzestrzegania regulaminów uchwał i innych przepisów PZTO
  - e) odmowy lub zaprzestania uczestnictwa w szkoleniu i podnoszeniu kwalifikacji sędziowskich,
  - f) naruszenia dyscypliny pracy,
  - g) naruszenia innych obowiązków sędziego sportowego, określonych w niniejszym regulaminie.
6. Decyzja o nie przyznaniu lub pozbawieniu licencji powinna być przekazana na piśmie sędziemu w terminie 14 dni od jej podjęcia przez Biuro Związku,
7. Sędzia, który został pozbawiony licencji ma prawo odwołać się od decyzji do Zarządu PZTO w terminie 14 dni od otrzymania powyższej decyzji.
8. Osoba ubiegająca się ponownie o przyznanie licencji sędziego sportowego dołącza do wniosku dokumenty określone w regulaminie. Ponowne przyznanie licencji po jej pozbawieniu wymaga od sędziego ponownego egzaminu na klasę sędziowską zgodnie z regulaminem.

§ 8

SĘDZIOWSKIE OBOWIĄZKI FUNKCYJNE

1. Funkcje sędziowskie w zawodach:
  - a) Sędzia Główny zawodów,
  - b) zastępca Sędziego Głównego zawodów (kierownik maty),
  - c) sędzia zawodów,
  - d) sędzia pomocniczy,
  - e) sędzia obserwator.
2. Sędzia główny zawodów:
  - a) Odpowiada za przeprowadzenie zawodów w zakresie oceny przebiegu rywalizacji sportowej zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz regulaminami.
  - b) Zobowiązany jest do rozpoczęcia swojej pracy na zawodach przed rozpoczęciem oficjalnej wagi zawodników.
  - c) W oparciu o obowiązujący regulamin zawodów odpowiada za weryfikację wagi, ważności badań lekarskich zgłoszonych zawodników oraz sprawdzenie ważność licencji zawodniczych lub wyznacza do tego celu zespół sędziowski.
  - d) Obligatoryjnie zwołuje odprawę sędziowską przed rozpoczęciem zawodów.
  - e) Dokonuje na zawodach podziału funkcji w zespole sędziowskim.
  - f) Prowadzi nadzór nad całością obsługi sędziowskiej zawodów.
  - g) Zarządza sprawdzenie stanu technicznego miejsca rozgrywania zawodów.
  - h) W przypadku zauważenia niewłaściwej pracy może:
    - zwrócić uwagę na zaistniałe nieprawidłowości,
    - w szczególnych przypadkach z własnej inicjatywy lub na wniosek zastępcy dokonuje zmiany sędziego i sporządza adnotację w protokole turnieju odnośnie podjętej decyzji (informacja dla SGZ),
    - po konsultacji z Delegatem Zarządu ma prawo odsunąć sędziego od sędziowania i pozbawić ryczaftu oraz zwrotu kosztów delegacji,

- i) Po zakończonych zawodach wypełnia dokumentację zawodów (wg wzoru – załącznik) oraz podpisuje komunikat końcowy zawodów. Komunikat zawodów wraz z listami walk po podpisaniu przekazuje bezpośrednio po zawodach delegatowi Zarządu PZTO.
  - j) Pozostałą dokumentację zawodów wraz z protokołem dostarcza w przeciągu 7 dni do biura Związku
3. Zastępca Sędziego Głównego zawodów:
- a) odpowiada za sprawność pracy sędziów na polu walki,
  - b) przed rozpoczęciem walk do jego zadań należy:
    - sprawdzenie stanu maty i aparatury sędziowskiej,
    - ustalenie harmonogramu kolejnych zmian sędziów pola walki,
  - c) w trakcie walk:
    - nadzorowanie sędziowania sędziów danego pola walki,
    - zgłaszanie wszelkich uwag na temat sędziów danego pola walki Sędziemu Głównemu zawodów,
    - pełni wszystkie funkcje sędziego pola walki,
  - d) bierze udział w odprawie sędziowskiej.
4. Sędzia zawodów:
- a) pełni wszystkie funkcje związane z oceną przebiegu rywalizacji sportowej na polu walki,
  - b) prowadzi walkę w polu walki zgodnie z obowiązującymi przepisami,
  - c) ogłasza wynik walki, podpisuje protokół przebiegu walki,
  - d) zgłasza wszelkie nieprawidłowości Zastępcy Sędziego Głównego zawodów,
  - e) przyznaje punkty zgodnie z obowiązującymi przepisami rozgrywania danej konkurencji jako sędzia punktowy,
  - f) rejestruje przebieg toczonego pojedynku na maszynie rejestrującej,
  - g) sprawdza stan i kompletność sprzętu ochronnego zawodnika zgodnie z wymaganiami rozgrywania zawodów PZTO,
  - h) bierze udział w odprawie sędziowskiej.
5. Sędzia pomocniczy:
- a) dokonuje kontroli wagi i badań lekarskich zawodników,
  - b) rejestruje przebieg toczonego pojedynku na maszynie rejestrującej,
  - c) sprawdza stan i kompletność sprzętu ochronnego zawodnika zgodnie z wymaganiami rozgrywania zawodów PZTO,
  - d) bierze udział w odprawie sędziowskiej.
6. Sędzia obserwator :
- a) prowadzi obserwację pracy zespołu sędziowskiego ze szczególnym uwzględnieniem oceny pracy sędziów zgodną z par.11 niniejszego regulaminu.
  - b) swoje uwagi przekazuje bezpośrednio delegatowi Zarządu w formie pisemnego sprawozdania

§ 9

SPRAWY FINANSOWE

1. Opłaty sędziowskie pobiera się tytułem:
  - a) przyznania licencji sędziowskiej,
  - b) inne opłaty związane ze szkoleniem i doszkoleniem.
2. Wysokość opłat określonych w punkcie a i b ustala w drodze uchwały Zarząd PZTO, na każdy rok kalendarzowy.
3. Zasady opłacania sędziów na zawodach:
  - a) Rozliczenie pobytu na zawodach wg ogólnopństwowych przepisów rozliczania delegacji.
  - b) Ryczałt sędziowski (dzienna kwota brutto) wypłacany jest jako procent stawki bazowej (patrz tabela 1) zatwierdzonej przez Zarząd PZTO.
  - c) Sędziowie otrzymują wynagrodzenie za każdy dzień zawodów, w którym toczony są walki.

§ 10

SZKOLENIA

1. Szkolenia przeprowadzane są przez:
  - a) OZTO lub klub dla kandydatów na sędziów i sędziów szkolenia regionalnego,
  - b) PZTO dla sędziów szkolenia centralnego.
  - c) Szkolenia mogą być przeprowadzane wyłącznie przez sędziów, którym w danym roku kalendarzowym uprawnienia takie przyznane zostały przez Zarząd PZTO na wniosek SGZ,

2. Podstawą do przeprowadzenia szkolenia jest pisemny wniosek organizatora do SGZ.
3. Program szkolenia stanowi załącznik do regulaminu.
4. Dokumentacja szkoleniowa i egzaminacyjna stanowi załącznik do regulaminu.
5. Organizator szkolenia zobowiązany jest w ciągu 14 dni od przeprowadzonego szkolenia przesłać komplet dokumentów do siedziby PZTO i wnioski zainteresowanych o licencję wraz z opłatą.
6. Sędziowie przeprowadzający szkolenie otrzymują wynagrodzenie wg stawek ustalonych przez Zarząd PZTO.
7. Organizator zabezpiecza wykładowcom i egzaminatorom zwrot kosztów delegacji.

§ 11

ZASADY POWOŁYWANIA SĘDZIÓW NA ZAWODY

1. Harmonogram obsady sędziowskiej na zawody sporządza SGZ minimum na okres półroczny.
2. Bezpośrednie powołanie, program wysyła biuro PZTO.
3. Sędziowie mają obowiązek uczestniczenia w zawodach do sędziowania których się zobowiązali i na które zostali powołani.
4. W razie niemożności wzięcia udziału w zawodach, powołany sędzia zobowiązany jest zapewnić zastępstwo i zawiadomić o tym fakcie SGZ.
5. W razie nieusprawiedliwionej nieobecności SGZ ma prawo odsunąć sędziego od sędziowania w danym półroczu. W przypadku powtórzenia się sytuacji może zawiesić sędziego do końca roku i odebrać licencję.

§ 12

OCENA PRACY SĘDZIÓW

1. Ocenę pracy sędziów dokonują:
  - d) Sędziego Głównego zawodów, Sędziego Obserwatora – Delegat Zarządu,
  - e) pozostałego składu sędziowskiego – SG zawodów, sędzia obserwator
2. Ocenie podlega:
  - a) postawa etyczno-moralna podczas zawodów,
  - b) ubiór sędziowski
  - c) punktualność,
  - d) dyspozycyjność i zaangażowanie w pracę,
  - e) znajomość przepisów.
  - f) zachowanie podczas prowadzenia walki,
3. Ocena dokonywana jest w skali od 1 do 6.
4. Sędzia Obserwator wpisuje wyniki przeprowadzonej oceny pracy sędziów w tabelę, która stanowi załącznik do niniejszego regulaminu.
5. Na podstawie obserwacji prowadzi się bieżący ranking sędziów uczestniczących w zawodach,

§ 13

POSTANOWIENIA KOŃCOWE

1. Wprowadzenie zmian w regulaminie na wniosek Sędziego Głównego Związku wymaga zatwierdzenia przez Zarząd PZTO.
2. Prawo interpretacji niniejszego regulaminu i decyzji z nim związanych ma Zarząd PZTO i SGZ
3. Niniejszy regulamin wchodzi w życie po zatwierdzeniu przez Zarząd PZTO z dniem ogłoszenia.

Zatwierdzone przez Zarząd PZTO 14.03.2009 r.